

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, plața mare Nr. 22.
Scrierile nefrancați nu se pri-
mescu. Manuscrisurile nu se re-
trimit!

Birourile de anunțuri:
Brașov, plața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena
Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler
(Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois
Herni, M. Dukas, A. Oppel, J. Dan-
neberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mezei, Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Daube; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
garmondă pe o colonă 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. sên 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL II.

„Gazeta” iese în fie-care zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din într și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sên
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sânt a se plăti
înainte.

Nr. 281.

Brașov, Joi 22 Decembrie

1888.

Cătră onorații cetitori!

„Gazeta Transilvaniei” întră în anul al 52-lea al existenței sale.

Nenumăratele dovezi de simpatie și de încredere ce le-a primit acest organ de publicitate din partea Românilor de pretutindeni cu ocaziunea aniversării a cincidecea a existenței sale sânt cea mai viuă și mai puternică mărturie pentru atitudinea sa politică și națională.

Răzimat pe încrederea publicului român și condus de iubirea de patrie și de datoria ce o are cătră sfânta cauză a românismului, organul nostru n'a pregetat de a aduce, mai ales în cei de cece ani din urmă, însemnate jertfe pentru a corespunde tot mai mult cerințelor timpului și trebuințelor cetitorilor săi.

Astfel de la 1 Ianuarie 1881 „Gazeta Transilvaniei” a început să apară de trei ori pe săptămână tot cu prețul de până atunci, er de la 1 Aprilie 1884 apare în fie-care zi, erăși cu același preț, căci cei 2 fl. adăugați acoperă numai cheltuielile înmulțite cu portul postal.

De atunci încôce am făcut tot ce ne-a stat în putință spre a aduce îmbunătățiri atât în redactarea și în întocmirea sa esteriă, pentru care scop am isbutit ca și aibă tipografia proprie.

Nu-i vorba, multe se cer astăzi de la un ziar, mai ales când el este chemat să servească cauzelor unui popor atât de mult prigonit de sorte. Prin urmare nu putem să spunem că am ajuns la capătul îmbunătățirilor.

Din contră, astăzi când, ca niciodată până acuma, pozițiunea zăristicea noastră s'a agravat; când atâtea lovituri sânt îndreptate asupra ei cu vehemență așa de mare; când procese peste procese, condamnări la închisore și amende în bani o împiedecă în munca și stăruințele ei de a da pe față toate nelegiuirile, prigonirile și asupririle și de a lupta pentru recăstigare drepturilor poporului român: se cere de la noi să ne încordăm puterile cu îndoiță energie și să continuăm lupta cu curaj și neînfrânt, introducându noi reforme, pentru ca „Gazeta Transilvaniei” să nu numai să corăspundă mai mult chemării sale, ci să se tacă cu puțință ca principiile salutare naționale ce le propagă să potă pătrunde până și în coliba țeranului.

Conduși de aceste vederi, voim să facem și cu începerea anului viitor mai multe esențiale ameliorări în ziarul nostru.

Pe lângă programul, ce l'am observat până azi la redactarea foii, suntem decisi a cultiva mai mult și unele terene, cărora până acuma potă nu le-am putut da atențiunea cuvenită.

Spre scopul acesta am avut fericirea a concentra împrejurul nostru un număr însemnat de bărbați cu cunoscințe speciale, cari vor colabora regulat la foia noastră, așa ca materialul ce-l va conține să fiă cât mai variat, instructiv și acomodat trebuințelor poporului, nu numai pe tărâmul politic, literar și social, ci și de interesale sale din punct de vedere al economiei, educațiunii și igieniei, al afacerilor sale cu autorități cu cari vine mai des în atingere și al treburilor sale financiare și comerciale.

Afară de aceea câștigându-ne convingerea, că după împrejurările poporului nostru un ziar cotidian nu este în stare a pătrunde în toate păturile sociale — parte mare din cauza prețului lui — și astfel știind că se sântă trebuința de a i se face cu puțință or și cărui Român, care știe ceti, ca să fiă informat despre interesele și trebuințele lui, ne-am decis ca de la anul nou 1889 înainte să mărim în mod destul de însemnat prin adăugare numerele noastre cu data de Duminecă și să le întocmim și să le redactăm astfel, ca să intereseze pe or și ce cetitor și să se potă abona și separat.

Deschidem de abonament la „Gazeta Transilvaniei”, care deși mai bogată în material va costa ca și până acuma 12 fl. v. a. pe un an și în deosebi pentru aceia, cărora împrejurările nu le ertă de a abona întreg ziarul, deschidem abonament separat la numerele cu data de Duminecă ale „Gazetei Transilvaniei”, cari vor costa pe un an numai 2 fl. v. a.

Rugăm pe abonații noștri de până acuma, ca să stăruiască pe cât se potă în cercurile domniilor lor pentru lăfirea „Gazetei Transilvaniei” precum și pentru răspândirea în popor a numerelor cu data Duminecă, ce se potă abona și separat.

(Anunțul Administrațiunii pe pagina IV.)

Redacțiunea.

Brașov, 21 Decembrie v.

„Siebenbürgisch deutsches Tagblatt” din Sibiu publică în numărul său de la 1 Ianuarie st. n. o revizuire asupra situației Sașilor ardeleni în anul 1888, scrisă de deputatul Iosif W. Filtsch, care merită o mai deaprobe luare aminte din parte-ne.

Înainte de toate constată d-l Filtsch că în afacerile poporului sășesc nici în 1888 nu s'a ivit vr'o schimbare spre mai bine. Starea anormală creată pe calea octroiului în fundul regesc se susține și Sașii trebuie să se plângă împreună cu celelalte naționalități nemaghiare în contra continuilor violări ale modestelor drepturi de limbă garantate prin legea de naționalitate de la 1868.

Nisuițele de maghiarizare nu numai că n'au slăbit în anul 1888, ci s'au manifestat din contră tot mai pe față. Ca dovadă cităz aici cunoscutele cuvinte pronunțate de deputatul Busbach în ședința dietei de la 22 Noemvrie, apoi raportul anual al reuniunii de cultură ungurescă și discursul contelui Stefan Karolyi la adunarea kulturregyletului ardelenesc în Brașov, prin cari se cere pe față maghiarizarea.

În astfel de împrejurări, dice deputatul Filtsch, e foarte greu a se aplana divergențele dintre Sași

și Maghiari. Cu toate astea Sașii au încercat această aplanare. Mai întâi a debutat deputatul Sibiuului Oskar de Melzl c'un discurs conciliant și prevenitor, der d-l Tisza nu numai că n'a vrut să primescă mâna ce i s'a întins spre împăcare, ci a răspuns chiar brusc și cu imputări. În urma acăsta însuși Melzl a trebuit să constate înaintea alegătorilor săi, că guvernul n'are bunavoință de a delătura gravaminele Sașilor și că de aceea aceștia trebuie să persevereze în opozițiune.

În continuarea revistei sale schițază pe scurt decursul afacerii Steinacker și atitudinea dietei, care a tolerat cu camera comercială din Pesta să jignesă libertatea cuvântului, a tolerat-o pentru că era vorba de un deputat național saș și pentru că dăscălia lui Steinacker, secretarul camerei comerciale, era în ochii dietei o faptă „patriotică”. Apoi arată că deputatul care a fost ales în locul lui Steinacker a primit programul partidei naționale sășesc, der a declarat că va observa o politică rezervată, care printr'o atitudine moderată să delătore neîncrederea ce domnesce în contra Sașilor și a fidelității lor cătră stat.

Devenind vacant cercul Ghimbavului a fost ales redactorul

Iosif W. Filtsch. Acesta n'a aflat de bine a intra în clubul opozițiunii moderate, după ce experiențele din anii trecuți au documentat destul de lămurit, că opozițiunea moderată maghiară nu are simțăminte mai bune față cu Sașii ca celelalte partide.

În fine accentuează d-l Filtsch atitudinea rezervată și binevoitoare a deputaților universității sășesci în debaterile din anul acesta și termină cu următoarea concludiune:

„Astfel se încheie anul 1888 cum s'a început, cu aceeași puțină perspectivă că se va îmbunătăși situația Sașilor. Întrăcea nu se potă nega, că în anumite cercuri sășesci s'a lătit părerea că printr'o politică mai rezervată din partea Sașilor e posibil a se crea raporturi mai bune cătră Maghiarime în genere și cătră guvern în special.”

„Stimăm această părere și am sprijini-o din totă inima, decă am nutri numai cât de puțină speranță, că ea va avea orecare succes. Durere însă că nu putem împărtăși această speranță. Cei drept Maghiarilor le-ar fi foarte binevenită o astfel de atitudine a Sașilor și li s'ar și da mai arareori ocaziunea de a injura asupra pretinsei dușmăni contra statului ce le-o impută Sașilor. Der cumcă prin această Maghiarii s'ar pută vedă îndemnați de a-o rupe cu po-

litica de maghiarizare observată până acuma și de a implini măcar una din postulatele noastre modeste, lucrul acesta nu-l potă admite nici un om politic nepreocupat.”

„După părerea noastră numai două casuri sânt cu puțință: ori că Maghiarii vin la convingerea că politica de maghiarizare nu este în avantajul țării, ori că Sașii se supun de bună voie maghiarisării. Nici una, nici alta nu se potă admite pentru un timp ce este de prevădit și Sașilor nu le rămâne prin urmare, decă de a aștepta cu paciiență și cu perseveranță sosirea primei eventualități.”

Fiind că voim și noi a ne numera între oamenii politici nepreocupați, nu putem decă să aprobăm vederile deputatului Filtsch în ceea ce privește rezultatele eventuale ale politicei rezervate și moderate sășesci. Der cu concludiunea, ce-o trage d-l deputat din premisele sale, mărturisim, că nu suntem în clar și deorece atitudinea politică a Sașilor trebuie să ne intereseze și pe noi Români, am dori ca să se lămurască până unde are să mergă paciiența și perseveranța Sașilor recomandat de d-sa?

Căci, după noi, Maghiarii nu vor ajunge nici odată să recunoscă, că politica de maghiarizare e stricăcioasă țării, decă naționa-

litățile nemaghiare: Sasii, Români, Sârbii și Slovaci se voru distinge totuși numai cu răbdarea și perseverența lor de până acuma.

Nu vede deputatul Filtsch și nu recunoșc politica sași nepreocupată, pentru că se știe că mai curând eventualitatea dorită de ei, ca și de noi, trebuie să se aibă ceva mai mult în vedere decât răbdarea și perseverența, cum s'a manifestat ea din partea naționalităților nemaghiare până acuma?

O flotilă de război pe Dunăre.

Sub acest titlu publică „Neue freie Presse“ dela 29 Decembrie următorului articolul ce i-s'a trimis din Pesta:

Comandantul suprem al marinei br. de Sternek a făcut de câțiva timp observațiunea, că România și-a creat în totă liniștea o flotilă de război pe Dunărea de jos. România posedă așă pe Dunărea de jos (partea dela Porțile de feră până la gurile Dunării) o corabie mai mare de război, cu un cuprins de 1200 tone, care corabia e destoinică a servi și pe mare; mai departe posedă opt canoniere, care se dice că sunt destinate pentru serviciul vamal, în realitate însă sunt escelente înarmate și în destoinicia de război sunt deopotrivă cu cele mai bune monitoare; totodată guvernul român își dă silința a spori și a întări încetul cu încetul această flotilă de război.

Articolul 52 din tratatul din Berlin conține următoarea dispozițiune: „Nică unei corăbii de război nu i e permisă a naviga pe Dunăre în jos de Porțile de feră, afară de vase ușoare, care sunt destinate pentru serviciul poliției fluviale și alți autorităților vamale“. Considerând această dispozițiune a tratatului din Berlin, comandantul suprem al marinei împărtași observațiunile sale ministerului de război, arătând pozițiunea strategică desavantajată, în care ar pute ajunge Austro-Ungaria în cazul unei conflagrațiuni, decât un stat strein ar dispune la Dunărea de jos o flotilă de război. Ministerul de război s'a alăturat la vederile comandantului suprem al marinei și le-a predat ministerului de externe. Oficiul de externe puse în urma acesta pe ministrul plenipotențiar c. r. din București să facă din această chestiune obiectul unor representațiuni amicale la guvernul de acolo, și din acesta s'a desfășurat un schimb de idei foarte amicale între amândouă cabinetele asupra

acestei chestiuni. Într'aceea, afacere n'a fost urmărită de guvernul austro-ungar, deoarece s'a validat o voință mai înaltă într'acolo, ca chestiunea acesta, considerând escelentele noastre rapoarte politice cu România, să nu se mai releveze.

Comandantul suprem al marinei însă făc din această afacere obiectul studiilor sale și rezultatul lor fu un memorandum, în care br. Sternek a lămurit, că dacă i-se va permite României să țină corăbii de război pe Dunărea de jos, va fi o necesitate imperioasă pentru Austro-Ungaria, ca și ea să creeze flotilă de război îndestulată pentru scopurile apărării. Această necesitate a fost accentuată de br. Sternek cu deosebită tărie provocându-se la apropiata regulare a Porților de feră, deoarece după înlăturarea pedecilor de navigare de acolo i-ar fi posibil Rusiei a trimite pe Dunăre în sus cel puțin corăbii de război de o anumită mărime, cărora trebuie să li-se opună pe Dunăre o putere combatantă de egală valoare. Memoriul comandantului suprem al marinei a fost obiectul desbaterilor unei comisiuni și rezultatul lor e, că s'a hotărât în principiu înființarea unei flote de război pe Dunăre.

În timpul din urmă a petrecut în Pesta o comisiune, a cărei problemă a fost să caute un loc potrivit pentru înființarea unei schele necesare construirii flotei și a unui port pentru ea. Această comisiune și-a terminat deja problema, în zilele din urmă s'a întors în Viena și în cel mai apropiat timp își va da raportul.

Cu acestea însă nu s'au încheiat definitiv lucrările pregătitoare, der se poate privi deja așă ca nendoișit, că în cea mai apropiată sesiune a delegațiunilor se va cere un însemnat credit în scopul înființării unei flote de război pe Dunăre.

DIN AFARĂ

O telegramă dată din Bruxella ne aduce scirea, că guvernul francez a comunicat Țarului, că este gata a spune secretul armatei Loebel și Rușilor decât guvernul acestora s'ar învoi ca toate comandațiile pentru armată să se facă în Franța. Pentru acest scop doi principii rușesci au și plecat la Paris. Nu se știe însă răspunsul Țarului ce aceștia trebuie să fi transmis guvernului francez. De altfel în Rusia se face mereu pregătiri de război. La granițele Poloniei se fac cu mare urgență barace pentru 10 mii de militari și se adună tot felul de proviziuni.

Fostul ministru al Italiei, Mancini,

a murit la 26 Decembrie n. în vârstă de 71 ani la vila sa din Copo di Monte. Răposatul a fost unul din cei mai zeloși anteluptători ai „mişcării pentru unitatea națională italiană“. Fu profesor de de jurisprudență în Neapole, de unde a trebuit să fugă la Turin din cauza participării sale în parlamentul neapolitan. În Turin fu avocat, apoi profesor de dreptul internațional. În 1860 deputat din stânga extremă în parlamentul italian, în 1862 ministru de instrucțiune în ministerul Ratazzi, în 1872 profesor la universitatea din Roma, unde și câștigă renume, în 1873 președinte al institutului din Gent pentru dreptul internațional, în 1876 ca conducător al centrului stâng ministru de justiție și de culte în ministerul Depretis, în 1881 ministru de externe în noul minister Depretis, pregătind Papei multe necazuri și înscenându expedițiunea la Massauah.

Contele Loris-Melikoff, care ca soldat și ca bărbat de stat a jucat mare rol în Rusia, a murit în Nizza la 24 Decembrie n. În timpul războiului cu Turcii, el comanda trupele rusești din Asia mică și luă Ardahanul și Karsul cu asalt, pe când trupele rusești din Bulgaria erau bătute. Țarul Alexandru II îl chemă apoi ca șef al întregii puteri executive, post care a fost anume creat pentru el. În calitate acesta Loris-Melikoff avea putere dictatorială, der nicădată n'a abusat de ea, ci din contră își puse totă influința sa, ca să facă pe Țarul a acorda întocmiri constituționale. Nihilismul se împotrivi puterii lui Loris-Melikoff și omorârea lui Alexandru II puse capăt puterii contelui. Loris-Melikoff a fost armă și familia lui își deduce originea dela o familie regescă.

SCRILE ȚILEI.

Din Ghiriză i se scrie lui „Ellenzék“, că între locuitorii de acolo a produs mare scandal faptul, că un „funcționar conștient“ a înscenat o licitațiune a două țile de Crăciun n., înaintea bisericii și pe timpul slujbei. Insuși „Ellenzék“ recunoșce, că un astfel de fapt nu este creștinesc.

Într'o bețiă de cuvinte s'au ocupat foile unguresc din Clușiu de serbarea unei zile onomastice și deschideri de local, ce s'a făcut la 26 Decembrie n. în hotelul „Europa“ din Brașov și care pe proprietarul hotelului Stefan Nagy, sârbătoritul, l'a ridicat la „nemurire“. Vr'o 200 de oșpeți au luat parte la serbare, în care corespondentul lui

„Ellenzék“ vede redemptarea maghiarismului brașoven și printr'un joc de cuvinte îl numește pe Stefan Nagy, pentru „meritele“, lui „Stefan cel Mare“. Ce merite va fi având, nu se știe. Pute că meritul de a fi dăruit Kulturęyletului 1200 fl., pagubă numai că acest „merit patriotic“ a fost comunicat post festum, adevă la cōda toastelor. E interesant un toast, care dă dovadă despre puterea fantasiei „patrioților“. A dă un toast, pe temeiul isvōrelor istorice „nemincinose“, că tocmai în locul în care e zidită sala cea nouă a hotelului „Europa“, e îngropat principele Ardealului Moise Szekely, din care causă partea acesta a orașului se numește „castelul eroilor“ (Heldenburg).

Marș sunt minunile Kulturęyletului! De altmintearea călătorii români pot trage la hotelul „Europa“, pentru că hotelul fiind al unui kulturęyletist, abia s'a voru mai „civilizat“.

Ministeriul de finanțe unguresc a luat măsură pentru îmbunătățirea sorții nefericiților Ciangăi din Gyrok. În scopul acesta a dăruit pe seama acestor Ciangăi două moșii de ale erariului, una de 46 jugere 1206⁰□, alta de 36 jugere 1042⁰□, care se vor împărți proporționat între familiile ciangăesci.

Representanța orașului Lugos, care până acum a numărat între comunele mari, a hotărât ca această comună, care este totodată și centrul comitatului Caras-Severin, să se constituie în oraș cu magistrat organizat. În scopul acesta s'a obținut deja și autorizarea ministrului de interne, rămânând ca în luna viitoare să se facă constituirea. „Egyetértés“ speră, că primul primar al noului oraș Lugos va fi candidatul partidei unguresc.

Decă Românii vor dormi.

Negocierile pentru trecerea căii ferate M.-Ludoș-Bistrița în proprietatea statului sunt în curgere. În urma cererilor mai nou, s'a constatat, că pentru a corăspunde deplin așteptărilor, această liniă are nevoie încă de unele îmbunătățiri, care vor costa vre-o 36,000 fl.

Ministrul unguresc de comunicațiune a conștituit contelui Marc Bethlen și Albert Horvath ca în timp de un an să facă lucrările pregătitoare pentru construirea unei noi căi ferate, care trecând prin teritoriile comunelor Cucerdea-română, D.-Sănmărtin și Blăzeș,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(2)

Sermonul Guță.

Novelă-II.

După câteva zile, într'o dimineață Guță se sculă, se îmbracă și, c'o sete nespuse, făc câțiva pași spre ferăstră privind dincolo peste drum. Der ce să-i vedă ochii? Ferăstră era închisă, perdelele lăsat în jos și o liniște mormentală cuprindea întregul edificiu vecinilor sale.

Guță își închipuia, că s'a întâmplat ceva de bună seamă..... „Pute că dormi încă și acum“ își dicea el zăpăcit.

Sorele înzadar își arunca rațele sale în ferăstră iubitei lui necunoscute, căci nimeni nu da semn de viață. Și totă ziua ferăstră a stat închisă. Guță nu știa ce să facă și cum să-și explice lucrul acesta. Eși afară pe stradă, pași officios spre porța de peste drum, der n'aușia nimic, nu vedea nimic. Din ziua acesta începând, el deveni trist, casa îi părea pustie, viața grea și ticăloasă. Umbla în sus și în jos fără nici o țintă, fără lăc de mângăere.

„Unde s'a dus și când va veni erăși? Trăește, ori dă e mortă? Cine să-mi spună ce s'a făcut cu ea?“ așa se întreba Guță în fiecare oră, în fiecare minută, fără să-și potă da un răspuns.

Începu să sufere, să-l junghie prin inimă. Și multe zile suferi el așa. De multe ori era flos de suferința lui și i-se părea că este un adevărat martir, o jertfă a dragostei.

Într'o zi, Guță își îndreptă pașii spre pădurea dela spatele orașului, departe cam de-o oră. Când era aproape de tufiș, orizontul se îmbracă într'o ceață neguroasă, nori negri răsăreau de după deluri și în câteva minute culmile lor se vedeau stropite de ploie. Guță grăbia spre un arbore din apropiere, când ploia încep să-l ude bine. Ajuns sub crengile arborelui, privia cum s'apropia de el puhoiul ca o lăsa grea și îndesată, de vreme ce fulgerile se repetau desu. Într'aceea etă că din partea dreaptă, o figură de femeă cu pași repeși și îndesată grăbia spre arborele, sub crengile căruia sta Guță adăpostit de ploie. El o privi lung, cum vine așă cătră el, nesciind în zăpăceala ei, decât mai este cineva sub arbore ori nu.

Guță remase înarmurată. Când era numai câțiva pași departe de el o cunosc pe mers și pe statură, pe ochi și pe sprincena. Ea cum îl vedu, strigă spăriată, vră să-și ia o altă direcțiune, der Guță o invită cu un zimbet duos. Inimile lor, în clipele aceste, tremurau, ochii li-se învârtuau în orbite c'o nesiguranță copilărească, în vreme ce nu puteau să-și dică o vorbă.

Fata își luă pălăria de pe cap, o scutură de ploie și o acăță de o crengă. Guță era așa de zăpăcit, încât nu și aducea aminte, că s'ar căde să fi mai îndatoritor.

„Așă-i, că te simți rău, coconiță?“

„Ploia asta prea pe neașteptate a venit. Nusciam încătră să apuc și din întâmplare...“

„Ai nimerit tocmai aic. Cel puțin avem prilej de a ne cunoșce mai bine; și așa destul am așteptat ocaziunea acesta“, dăse Guță făcându-i un compliment.

„N'am gândit nicădată că-mi voi mai vedea pe vecinul meu necunoscut după nume și.....“ replică smerita copilă.

Guță se temea gândindu-se la cele

ce se puteau desfășura deaci înainte. După un interval de câteva momente își put lua îndrăsnela s'o întrebe:

„Regret foarte mult, domnișor, că nu-ți știu numele.“

„Numele meu, domnule, e numele mamei mele, care a murit de mult. Pe mama mea o chema Maria. Tatăl meu nu trăește. Eu nu l'am cunoscut nicădată. El, mi spunea mama, a murit după ce mai înteu a nenorocit o pe ea, pe ea, care oincă an după mōrtea lui murisdrobită de necazuri. Așă ajunsam în mâinile bunicei mele, care mă grijesce tot așă de bine ca și o mamă. Știu că ai vedu o de multe ori, decât m'ai vedu pe mine.“ Noi ședeam până mai zilele trecute în oraș, acum ne-a chemat moșul afară la hotar în vila sa, ce se vede printre plopii cei deș de colo și pe care o construise el pe când umblau vremuri mai bune. Casa în care ședeam nu e a noastră. Moșii mei o țineau cu chiră. Eu ședeam numai cu bunica, fiindcă moșul, ca un pasionat vânător, și erna și vara șede afară din oraș

„Cât de mult doriam să le știu toate acestea“, dăse Guță, care găsi cu

să împreune stațiunea căii ferate *Cipetu-Iernuțu* cu stațiunea dela Mediașu.

Suntă înaintați la gradul de *sublocotenent* în rezervă la *honved*: br. Iuliu Popu, la semibrigada 23, Dominicu Boeru la semibrigada 22.

In *Bogata de Muresu*, comit. Turda-Ariesu, e de ocupatu postulu de magistru postal, pe langa contractu și cauțiune de 100 fl. Léfa e 150 fl. pe anu, cheltuel de cancelaria 40 fl., de distribuie 18 fl. și unu pausalu de espedare ce se va stabili ulterioru. Petitiile se adresază la direcțiunea postală din Sibiu.

In *Aiudu* a fostu o convorbire în privința *fabricei ardelene de zaharu* ce se va înființa cu sprijinulu guvernului ungurescu. Au asistatu proprietarii de pământu din comitatele Albei de josu, Hunedora, Târnavele, Murșu-Turda și Turda-Ariesu, cari au primitu în principiu contractulu ce au sê-lu încheia cu întreprindetorul. Până acum s'a asiguratu cultivarea a 3000 de jugere cu sfecla. Se dice că fabrica se va construi în Aiudu.

Correspondența „Gaz. Trans.”

Vaidarceea, Decemvre 1888.

In 22 Decemvre s. n. a. c. Ilustritatea Sa d-lu Comite supremu alu comitatului Făgărașu Mihaiu Horvát, împreună cu protonotariulu, prim-pretorele cercualu, mai mulți notari și primari comunali, au cercetat școla noastră grănițarească cu 4 clase și școla de fetețe, carea este cercetată de 234 elevi și eleve, asistându în fie-care clasă la răspunsurile elevilor din mai multe obiecte.

Fiindu deplinu mulțamitu, a lădatu în parte pe fiecare învățatoru pentru răspunsurile precise și cu tactu ale elevilor, pentru curățenia și ordinea ce se află în fiecare clasă.

Eră în școla de fetețe în carea funcționează ca învățatore zelosa d-șora Elena Barițiu, care are preste 30 copile sub conducerea sa, asistându și aici la unele obiecte, au fostu foarte mulțamiti de răspunsurile elevilor, eră la lucrurile de mână a gingașelor eleve au rămasu cu toții încantați, cu deosebire la lucrurile țărănesci. Școla acesta ocupă locul primu între școlile grănițarești.

Din camerele române.

In senatu s'a recunoscutu calitatea de cetățeni români d-lui Ionu Lazaru, român din Transilvania; d-lui George E. Gina, d'asemenea român din Transilvania; d-lui Gavrilu Popovici român din Bucovina.

Urmă a se vota recunoscerea calității de român a d-lui Ionu Nicolau, român din Macedonia, der după cererea d-lui Urechia, votarea s'a amânatu până când se va constata prin consulatul român, că d. Nicolau este în adevăr român.

Se recunoște calitatea de cetățeni români d-lor: Nicolae Seinu Grebenea, Bucuru Seinu Grebenea, George Bădilă, român din Transilvania, Mihailu Pascalu, român din Macedonia.

La cererea de împământenire a d-lui Heinrich Hönich, tapițer și decoratoru în Bucuresci, d. Brătășanu observă că neîmplinidit condițiunile spre a fi împământenitu fără dispensă de stagiu, densulu nu pôte fi împământenitu.

D. Al. Florescu sustine împământenirea pe motivulu, că d. Hönich este omu cinstitu și că este omu cu capitalu.

Urmându votarea, se constată că votulu este nul.

In camera d-lu deputatu Tache Ionescu întrebă pe guvern, care îi este politica esternă, dice că conservatorii sunt ruso-fili, ca dovadă cetesce mai multe articole sub-semnate de conservatori. Din contră junimiștii urmază politica urmată de d. Ionu Brătianu. Intre politica rusescă și cea germană preferu pe acesta din urmă.

Vorbindu de politica internă dice, că de asemenea această politică difere forte multu de aceea a conservatorilor; junimiștii voru să facă reforme democratice, pe când conservatorii voru să ne întorcă la tutelă. Arată apoi cum se pōrtă proprietarii englezi față cu sâtenul de acolo. D. Păucescu, reprezentantulu conservatorilor, nu a copiatu bine, căci în Englitera e altfel. Cei din Englitera au tradițiuni familiare, pe când d-v. nu. Și mai veniți să ne cereți ca să vă dăm comuna rurală pe mâna d-v., d-lor conservatori, diceți, că liberalismulu piere; der cum? Nicu în Spania, nicu în Englitera, nicu în alte state, n'a peritu, nicu nu va peri, ci va înainta.

Arată apoi, că din tōte proiectele, ale junimiștilor chiar, nu se pomenescu în mesagiu decâtu numai dou: muncile agricole și împărțirea pământului. Der și aceste cum voru eși până la votarea lor? De sigură că stîrbite. Ce voru dice conservatorii din cabinetu? D-lu ministru Al. Lahovari în anul 1882 a combătutu propunerea regretatulu C. A. Rosetti, ca să se lase sâtenilor douș zile, Vinerea și Sâmbăta, pentru a-și munci ogorele lor. Ce va face d-sa acuma? De sigură că d-lui a conservatoru, va combate proiectulu d-lui P. P. Carp.

D-lu P. P. Carp, ministru alu afacerilor străine, dice că în locu să fie măgultu de discursurile d-lor Panu și T. Ionescu, e înjositu, căci d-lor au voit să se serve de mine ca de unu instrumentu, față cu colegii mei. Resultatele lor voru fi și suntu nule.

Trecendū la fondulu cestiunei, dice că politica esternă nu e o cestiune parlamentară. Nu cu fie care cabinetu se schimbă politica esternă. N'avem de a face cu luptele interne, avem de a face cu puterile străine. Singuru regele însu-meză politica esternă. Unu singuru

lucru trebuie sê-lu ceremu dela M. S. Regele, ca să conducă politica țerei, anume ca să fie conformă cu voința ei. Noi prin labele nostre puteri vom conduce politica după cum trebuie, o politică pacnică.

Vorbindu de politica internă, dice că reformele în ziua de adu se potu îndeplini mai de grabă cu elementele vechi conservatore, decâtu cu cele liberale. Dice că e adversarul d-lui Panu, fiindcă d-sa compromite ideile radicale. D. Dobrescu-Argeșu s'a adresatu la toți în genere, la tōte partidele politice, pentru resolvarea cestiunei țărănesci, der d-nii Nădejde și Panu dicu: *numai noi putem resolva aceste cestiuni!* Numai cu elementele conservatore putem face reformele în țera noastră.

Dice că nu e momentulu propriu acuma pentru ca să se facă desbinări. Dică există vr'unu diferendū între d-sa și d. Al. Lahovary, elu va trece câtu se pōte de repede, der acuma să lucrăm pentru binele țeranului român.

D-lu ministru Al. Lahovary dice, în privința politice esterne, că d. Carp a avut o mare dreptate, nu în parlamentu se discută politica esternă a țerei nostre. Noi trebuie să fim neutri, nicu cu Rusia, nicu cu Germania, și la urma urmei nu e adu momentulu și nicu locul ca să discutăm o asemenea cestiune delicată.

Trecem la politica internă. Ne întrebăți, cari suntu opiniunile mele, adecă ale conservatorilor din cabinetu, asupra reformelor agrare și asupra tocmelelor agricole. Vă vom răspunde. Noi nu suntemu așa de divergenți în opinii cu d. Carp; unul din aceste proiecte este deja depus pe biuroulu camerei, celălaltu va fi depus în curendū și fără a fi schimbatu multu. În România nu există cestia agrară, a existatu odată, și în anul 1864 s'a resalvatu deja această cestiă.

D. Tache Ionescu n'a vorbitu de Englitera, că lordii suntu egali cu țeranii dela moșile lor, că densii în anumite zile dansază și petrecu împreună. În România libertatea și egalitatea este cu multu mai mare decâtu în Englitera. Aprōpe unu milionu de țerani suntu proprietari în România, pe când în Englitera numai 570 de lordi își împartu aprōpe 3 sferturi din întregu teritoriulu englesu. Ei, ce dicu, d-le Tache Ionescu? Ce ne comparu pe noi, d-le Ionescu, cu Englitera, noi, cari am suferitu mai multe invasiuni, pe când Englesii dela anul 1000 stau linisociți?

In ziua luarei Plevnei, marele Rosetti a quisu, că acum trebuie să învingem și *Plevna internă*. E unu cuvântu forte nenorocitu, cum îi dați d-v. înțelesulu. Rosetti voia să înțelegă, nu cum diceți d-v. ca să sfășiați celelalte partide cari vō suntu adversare, ci ca să stârpiți abusurile, nelegalitățile și nedreptățile. (Aplause).

D-lu deputatu D. Popescu, arată ce este și ce vrea partidulu liberal-conservatoru. Avem o constituțiă, sō o respectăm, cu tōte că noi n'am luat parte la revisuirea ei și deși multu din modificări, cari ar trebui să se introducă, nu

s'au introdusu. Așa d. e. propunerea regretatulu C. A. Rosetti, care cerea ocoligul unicu.

Numai douș partide trebuie să fie în țera și ele să se succedă una după alta la puterea Statului. Noi, liberalii conservatori, cerem libertatea individuală, căci progresulu o cere, vomu ca săteanulu român să aibă școlă, căci prin școlă se înalță unu popor. Este în interesulu statulu ca tōte moșile statulu să se vindă. Li-se va da sâtenilor și islaz. Vē asigurăm că vomu lucra la realisarea reformelor fără șovăire.

(Va urma.)

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”
(Serviciulu biuroului de coresp. din Pesta)

Budapesta, 2 Ianuarie. Cu ocașiunea felicitărilor partidei liberale, ministru președinte răspunse: In situațiunea din afară trebuie să căutăm garanția de căpeteniă în alianța puterilor europene centrale. Alianța noastră nu vrea să cuceresca, nicu să pustiască, ci vrea să asigure pacea, în interesulu desvoltării omenirei. Credū că potu să esprimu speranța, că cu ajutorulu alianței vomu isbuti a protegia și în noulu anu binecuvântările păcii, a menține bune relațiuni cu puterile și astfel a asigura opera păcii și a progresulu.

Lembergū, 2 Ianuarie. Foiloru polone li-se telegrafiază din Petersburgu, că s'au plănuitu construcțiuni de marț brutării militare în Polonia.

Berlinu, 2 Ianuarie. Cu ocașiunea primirei deputațiunilor și a ambasadorilor împēratulu n'a atinsu politica.

Haag, 2 Ianuarie. Starea Regelui s'a agravatu din nou.

Roma, 2 Ianuarie. Cu ocașiunea primirei deputațiunilor dise Regele: Mulțamită bunei voințe și acțiunei stăruitoare a marilor puteri, și în anul uestea se va susține pacea.

Belgradū, 2 Ianuarie. Scupcina a terminatu partea meritorică a lucrărilor sale fără incidente. Disolvarea ei se va face mâne.

Cursulu pieței Brașovū

din 30 Decemvre st. n. 1888.

Bancnote românesci	Cump.	9.14	Vend.	9.16
Argintu românescu	"	9.05	"	9.08
Napoleon-d'or	"	9.53	"	9.56
Lire turcesci	"	10.85	"	10.90
Imperiali	"	9.85	"	9.85
Galbin	"	5.66	"	5.68
Scris. fonc. „Albina” 6%	"	101.—	"	—
" " " 5%	"	98.—	"	98.50

Editoru și Redactoru responsabilu:
Dr. Aurel Mureșianu.

cale să spună și elu cum se numesce și cine e.

Plōia încetase. Maria se grăbea să mergă acasă. Guță o rugă să-lu primescă a-o însoți. Mergendū drumulu la devale și fiindu lunecosu, elu îi oferu brațulu și plecară.

Ea era roșiă la față și tremurându pășia alături de elu, în vreme ce Guță, cuprinsu de-unu neastempēru, nu mai vedea nimic în cale-i. Ea-i vorbea de bunică-sa, care de bună sēmă se va fi aflându în nedumerire de lunga ei întârziere; elu zimbindū o privea cum se sdrobescue sufletulu ei tineru și nevino-vatū, la gândulu că ce va dice bunică-sa. Scoborau încetu pe alunecosulu dealu, până ce deodată se opriră înaintea vilei.

„Etă locuința noastră”, dise Maria, trăgendu-și frumosu mâna din brațulu lui. Guță era zăpăcitu grozavū. Nu scia ce să facă, să-și ia rămasu bunū, ori s'o înșoțescă până 'n curte? In clipa ce se gândea la asta, o voce răgușită se auți:

„Mariōră, unde ai umblatu pentru Dumneđu?”

Vocea era a bētrānei, care îi întem-

pină în pragulu porții. Guță se simți deprimatu. Gândea că lui îi sună mustrarea.

„Te-ai supăratū mamă dragă, te-ai supăratū că am fostu așa...”

„Nu m'am supăratū, der en uită-te câtū ești de udă.”

„Ca o turturică ploaț, mamă dragă”, dise ridendū Maria. „Noroculu meu c'am fostu întâmpinatū de domnulu acesta, căci altfelu îți veneamū cu hainele încărcate și de tină. M'a condusu până aici, și nu potū să-i mulțamescu în deajunsu pentru bunătatea asta”, dise fata recomandandū bunică-sii pe Guță Zimbreanu.

Bētrāna îi mulțami lui Guță și-lu pofu în casă, căci era și elu destulū de ploaț.

Intrară înăuntru. In casă se începū o conversațiă animată. Guță față 'n față cu Maria se simția forte fericitu. Nu-i venia a crede, că elu este Guță și Maria vecina lui din țilele trecute.

„Îți mulțamescu, domnule”, dise bētrāna a doua oră. „pentru că ai fostu așa de bunū să înșoțesci pe Mariōră până acasă, ferind'o de vre-o neplăcere ce i-s'ar fi pututu întâmpla.”

„Nu puteamū să n'o facū acesta,

dōmnă, nu puteamū să lasū pe d-șora Mariōră singurā în mijloculu povoiului ce ne-a ajunsu pe amēndoi și pe o cale atātū de alunecosă cum e acum după plōiă”, răspunse Guță mângaiatū.

Maria și Guță se priveau cu indetulire unulu pe altulū și se mirau în ascunsu cum de au ajunsu să fiă așa precum doreau ei încă de multū.

„Mariōră imi vorbea adeseori de d-ta”, dise bētrāna după ce nepōtă-sa se duse în anticameră ca să-și schimbe îmbrăcăminte.

Guță roși ca raculū. Iși plecā ochii spre pământū și i-se părea că i-se rupe inima. Nu scia să se bucure ori să se rușineze de vorbele bētrānei.

Bētrāna începū apoi să facă o față tristă și la rēndu-i și Guță. Maria intr'aceea intră frumosu gătită. Ii vedū așa pe amēndoi, se repeđi la bētrāna, o cuprinse în brațe, îi sērută mâna și o giugiuli atāta până ce biatei femeii îi veni erāși veselie.

Intr'aceea ceriulu se înseninase, sō-rele reapăruse, er Guță, după ce luară câte-și trei cafēua, se gândea să plece. Deoparte simția că nu se cade să mai rămāi, de altă parte îi venea greu să-și ia rămasū bunū dela femeile acestea cu su-

fletū așa de bunū și milosū. In fine totuși sērută mâna bētrānei, fiindu gata să plece.

Maria îl privia cu duioșiă, și Guță înțelese din ochii ei ce simte și care îi este dorulu, în vreme ce bunică-sa îl ruga pe Guță să mai rămānă, ori decâtu nu, să nu le ocolēscă în viitorū. Ii mai spusē, că erāși se voru muta la orașū, der își voru închiria altă casă pe unde strada nu suferē de atātă frecuență, căci e bētrānă și nu-i place sgomotulū ș'apoi pentru Mariōră, nepōtă-sa, încă e bine să fiă mai feritā de lume, de prea multe vederi, uneori viclene și rēutăciōse. Guță o asculta cu nerăbdare, der numai în aparență. Minteā lui era în inima Mariei și sufletulu sēu în mintea ei.

„Nu voiū întârđia dōmnă, să vē cercetēzū”, dise elu sērutându-i din nou mâna și păși peste pragulu casei. O cuprinse în brațe, îi sērută mâna și o prinde întregu trupulu, în vreme ce bātăile inimei ei se făceau totū mai dese și mai puternice.

„La revedere, domnule Zimbreanu. Credū că...” intrerupsē ea vorba închidendū pōrta după tinerulu înferbentatū și amețitū de dragostea ce-lu mucea.

(Va urma.)

Picăturile de stomachū MARIAZELLER,

care lucră escelentū in contra tuturorū bolelorū de stomachū.

Neintrecute pentru lipsa de apetitū, slăbiciunea stomachului, respirațiunea cu mirosū greu, umflare (vēnturi), răgăelă acră, colică, caratū de stomachū, acrelă, formarea de pētră și năsipū, producerea escesivă de flegmă, gālbinare, greață și vomare, durere de capū (decă provine dela stomachū), cārcei la stomachū, constipațiune sēu incuare, încār-carea stomachului cu mārncăr și bēnturi, limbrici, suferințe de splină, ficatū și de haemorhoide. — Prețulu unei sticle dinpreună cu prescriereade intrebunțare 40 cr., sticla indoitū de mare 70 cr.

Espediți centrală prin farmacistulū Carl Brady, Kremsier (Moravia.)

Picăturile de stomachū Mariazeller nu sūntū unū remediū secretū. Pārțile conținētoare sūntū arătate in prescrierea de intrebunțare, ce se află la fie-care sticla.

Veritabile se află mai in tōte farmaciile.

Avertismentū! Picăturile de stomachū Mariazeller se falsifică și se imiteză de multe ori. — Ca semnū, cā sūntū veritabile, servece invlītōrea roșiă provēdūtă cu marca de protecțiune de mai sus, și afară de cēsta pe fiecare prescriere de intrebunțare, ce se află la fiecare sticla, trebue sē fie arătātū, cā cēsta s'a tipārītū in tipografia D-lui H. Gusek in Kremsier.

Veritabile se află: Brașovū, farmacia Franz Kellemen, farmacia la „Biserica Albă“. farm. I. Goos; farm. Iul. Hornung; farmacia F. Iekelius' W-ue; farm. K. L. Schuster; farm. Heinrich G. Obert; farm. Ed. Kugler la „Higiea“; fa m. G. Iekelius in Hoszufalu.

Băile Tușnadū: farmacia Alex. Dobay. Cohalmū: farm. Ed. Melas, farmacia J. Wolff, Feldiōră: (Marienburg), farm. Wil. Schneider. Făgărașū: farm. v. Bildner, farm. Hermann. Sz. Szt. Gyōrgy; farm. Val. Beteg, farm. Barabás Fer. 13,52—42

Avisū d-lorū abonați!

Rugām pe d-nii abonați ca la reīnoirea prenumerățiunei sē binevoiască a scrie pe cuponulū mandatului postalū și numerii de pe fāșia sub care au primitū diarulū nostru pānă acuma.

Domnii, ce se abonezā din nou, sē binevoiască a scrie adresa lāmuritū și sē arate și posta ultimă.

Totodatā facemū cunoscutū tuturorū D-lorū abonați, cā mai avemū din anii trecuți numerī pentru complectarea colecțiunilorū „Gazetei“, precum și cāteva intregi colecțiuni, pentru cari se potū adresa la subsemnata Administrațiune in casū de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

se potū face cu începerea dela 1 și 15 ale fiecārei lunī. mai ușorū prin mandate postale.

Adresele ne rugāmū a ni se trimite esactū arātāndu-se și posta ultimă.

Prețulū abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

- pe trei lunī . . . . . 3 fl. —
„ șese lunī . . . . . 6 fl. —
„ unū anū . . . . . 12 fl. —

Pentru Romānia și străinătate:

- pe trei lunī . . . . . 10 franci
„ șese lunī . . . . . 20 „
„ unū anū . . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică ale „Gazetei Transilvaniei.“

Pentru Austro-Ungaria:

- pe anū . . . . . 2 fl.
pe șese lunī . . . . . 1 fl.
pe trei lunī . . . . . 50 cr.

Pentru Romānia și străinătate:

- pe anū . . . . . 8 franci
pe șese lunī . . . . . 4 „
pe trei lunī . . . . . 2 „

Abonamentele se facū mai ușorū și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vorū abona din nou, sē binevoiescă a scrie adresa lāmuritū și a arāta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Mersulū trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de statū r. u. valabilū din 1 Iunie 1888.

Table with multiple columns for train routes: Budapest-Predeal, Predeal-Budapest, B.-Pesta-Arad-Teius, Teius-Arad-B.-Pesta, Copșa-mică-Sibiu, etc. Includes departure times and station names.

Notă: Numerii încuadrāți cu liniā grōse însemneză orele de nopțe.